Ustawa metropolitalna posła PIS Jacka Sasina

Podkowa Leśna

#NICoNASbezNAS

Artur Tusiński

Zaproszenie wojewody mazowieckiego

MIASTO-OGRÓD
PODKOWA
LEŚNA

Burmistrz Miasta Podkowa Leśna

ul. Akacjowa 39/41, 05-807 Podkowa Leśna, tel. 22 759 21 01, fax 22 758 90 03, e-mail: burmistrz@podkowalesna.pl

050.033.13.2017

Podkowa Leśna, 17.03.2017r.

Pan
Zdzisław Sipiera
Wojewoda Mazowiecki
Plac Bankowy 3/5
Warszawa

Szanowny Panie Wojewodo,

W dniu 21 marca 2017 roku o godz. 18.00 w sali widowiskowej MOK przy ul. Świerkowej 1 w Podkowie Leśnej odbędzie się spotkanie z mieszkańcami. Jednym z tematów spotkania będzie kwestia ustawy metropolitalnej. 1 lutego b.r. wysłałem pytania do posłów wnioskodawców, autorów projektu jak i posła Jacka Sasina oraz Marszałka Sejmu z prośbą o wyjaśnienie statusu pominiętej w treści projektu ustawy Podkowy Leśnej. Do dnia dzisiejszego nie otrzymałem odpowiedzi.

Zapraszam serdecznie Pana Wojewodę na organizowane spotkanie. Jestem przekonany, że obecność Pana uświetni to spotkanie, a nurtujący problem mieszkańców Podkowy Leśnej związany z projektem ustawy metropolitarnej znajdzie odzwierciedlenie w żywej dyskusji, z której zostaną wyciągnięte odpowiednie wnioski.

Z wyrazami szacunku

BURMISTRZ MIASTA
Podkowa Leśna
Artur Tusiński

Warszawa, 21 marca 2017 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI
BW-II .0231.2.2017

Pan
Artur Tusiński
Burmistrz Miasta
Podkowa Leśna

Szanowny Panie Burmistrzu,

bardzo dziękuje za zaproszenie na spotkanie w dniu 21 marca 2017 r. z mieszkańcami Miasta Podkowy Leśnej, z którego niestety nie będę mógł skorzystać. Moje uczestnictwo w spotkaniu na temat „problemów i zagrożeń płynących z projektu ustawy metropolitalnej, jej możliwych skutkach dla Podkowy Leśnej, w tym kwestiach finansów o których autorzy poselskiego projektu zdają się nie mieć pojęcia" jest niemożliwe z powodu na to, że projekt, o którym chciałby Pan Burmistrz podyskutować z mieszkańcami, nie jest projektem rządowym, jest projektem poselskim i tylko autorzy projektu mogą rozwiać te wątpliwości mieszkańców, jakie zakreślił Pan w cytowanym przeze mnie punkcie dzisiejszego spotkania.

Jednocześnie chciałbym Pana Burmistrza zapewnić, że jeśli kiedykolwiek powstanie pomysł zorganizowania spotkania z mieszkańcami Podkowy Leśnej, dotyczący spraw leżących w kompetencjach Wojewody Mazowieckiego, to z ogromną ochotą wezmę w nim udział.

Z poważaniem

Zdzisław Sipiera

Fakty

- 30.01.2017r.do Sejmu wpłynął projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy przygotowany przez PiS. Warszawa powiększy się o 33, ale… bez Podkowy Leśnej.
- skierowanie projektu ustawy do pierwszego czytania na najbliższe posiedzeniu Sejmu (zaniechano). **Ustawa jest procedowana!**

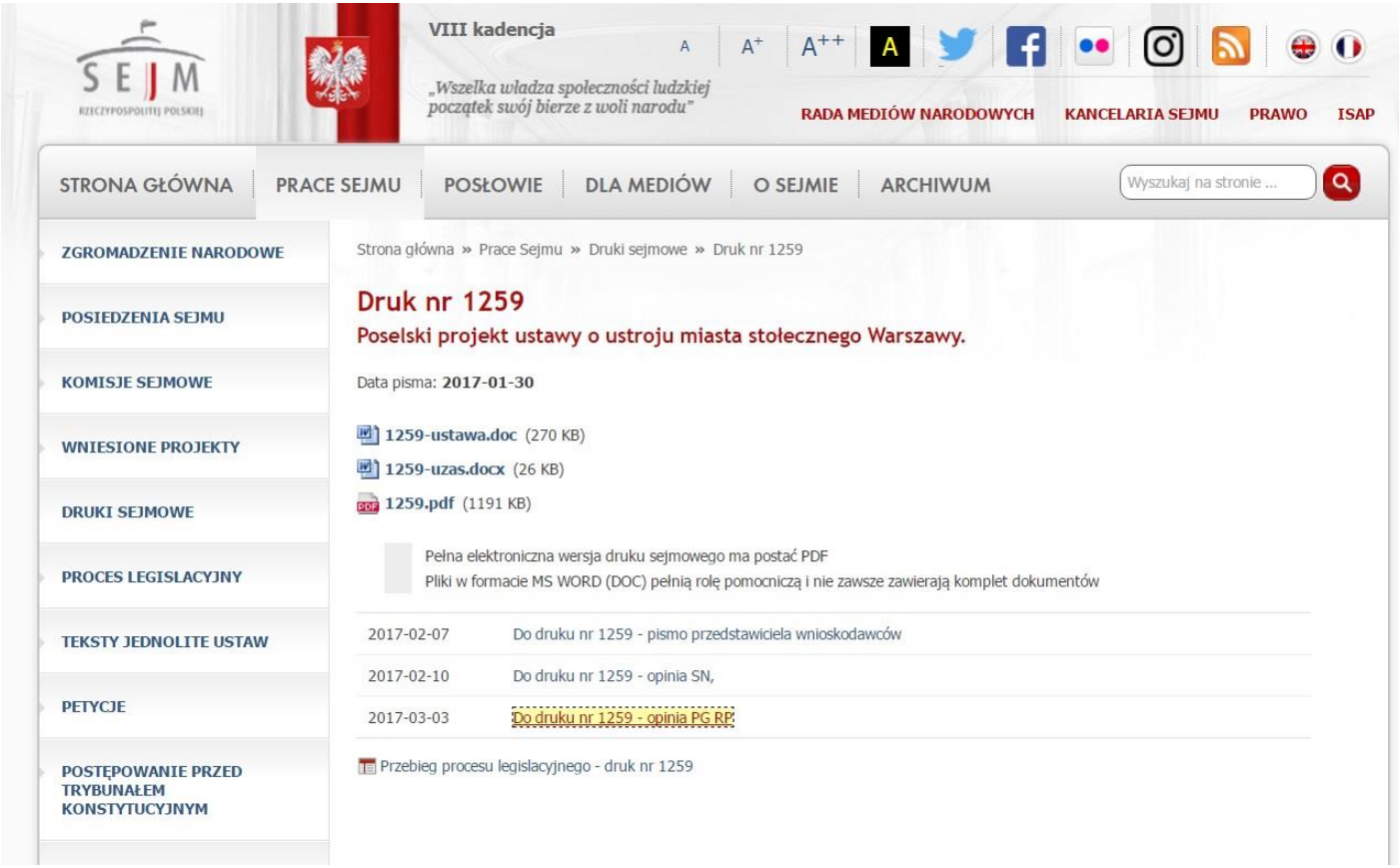

Wolne Miasto Podkowa Leśna

- 31.01. samorządowcy o zamierzeniach PIS dowiadują się z prasy

Fot.Źródło: internet

Gdzie jest Podkowa Leśna?

- 1.02 wystosowałem pismo do projektodawcy Jacka Sasina, Ryszarda Terleckiego przewodniczącego PIS oraz Marka Kuchcińskiego Marszałka Sejmu RP z zapytaniem o powód wykluczenia Podkowy Leśnej z obszaru metropolii warszawskiej.

- **Do dzisiaj brak jest odpowiedzi.**

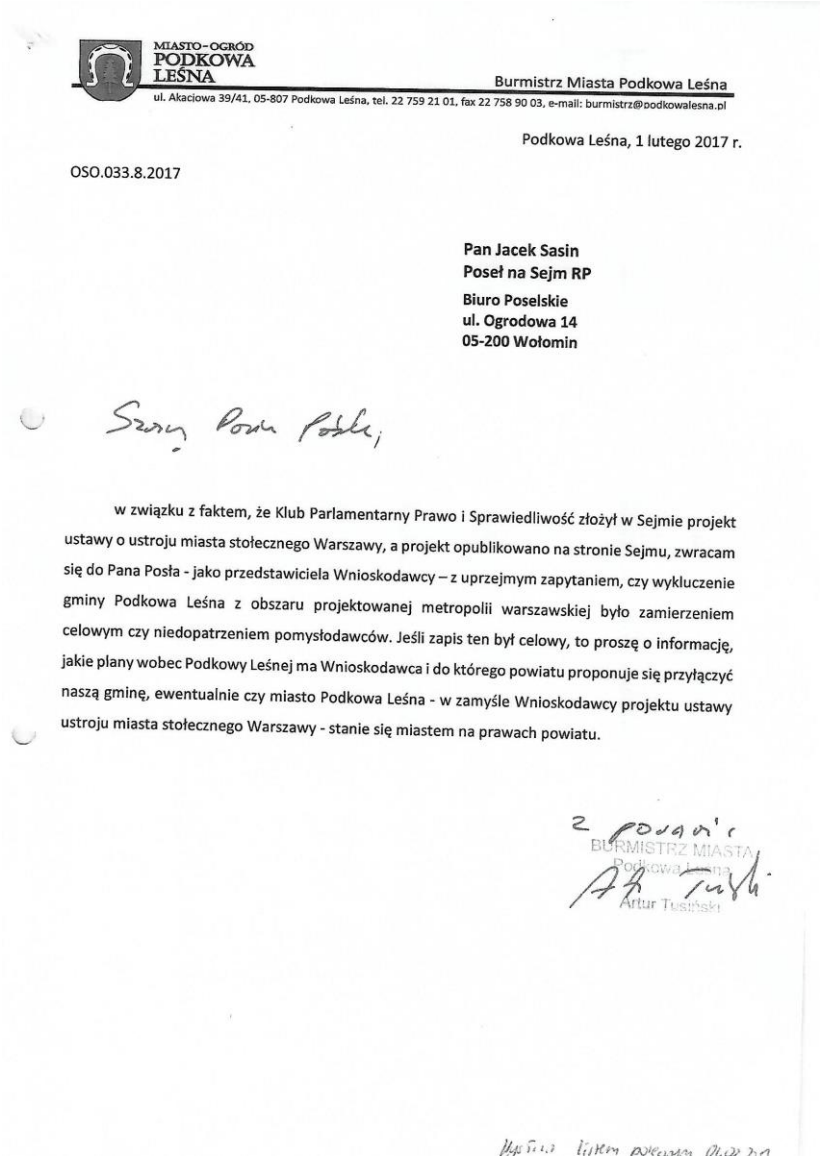

MIASTO-OGRÓD PODKOWA LEŚNA

Burmistrz Miasta Podkowa Leśna

ul. Akaciowa 39/41, 05-807 Podkowa Leśna, tel. 22 759 21 01, fax 22 758 90 03, e-mail: burmistrz@podkowalesna.pl

Podkowa Leśna, 1 lutego 2017 r.

OSO.033.8.2017

Pan Jacek Sasin
Poseł na Sejm RP
Biuro Poselskie
ul. Ogrodowa 14
05-200 Wołomin

Szanowny Panie Pośle,

w związku z faktem, że Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość złożył w Sejmie projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, a projekt opublikowano na stronie Sejmu, zwracam się do Pana Posła - jako przedstawiciela Wnioskodawcy – z uprzejmym zapytaniem, czy wykluczenie gminy Podkowa Leśna z obszaru projektowanej metropolii warszawskiej było zamierzeniem celowym czy niedopatrzeniem pomysłodawców. Jeśli zapis ten był celowy, to proszę o informację, jakie plany wobec Podkowy Leśnej ma Wnioskodawca i do którego powiatu proponuje się przyłączyć naszą gminę, ewentualnie czy miasto Podkowa Leśna - w zamyśle Wnioskodawcy projektu ustawy ustroju miasta stołecznego Warszawy - stanie się miastem na prawach powiatu.

z poważaniem

BURMISTRZ MIASTA
Podkowa Leśna
Artur Tusiński

Działania samorządów

- 2.02 skierowałem apel do Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, Starostów i Radnych – jako przedstawicieli samorządów objętych projektem zmian – o niezwłoczne podjęcie wspólnych działań mających na celu wstrzymanie procesu legislacyjnego, wycofanie projektu ustawy spod obrad Sejmu i podjęcie ewentualnych decyzji w tej sprawie zgodnie z zasadami samorządności i demokracji.

- 4.02 podpisanie apelu do premier Beaty Szydło oraz marszałków Sejmu i Senatu przez kilkudziesięciu samorządowców, którzy wyrazili zdecydowany sprzeciw wobec projektu nowej ustawy o ustroju Warszawy oraz wnieśli wniosek o wycofanie się z prac nad projektem ustawy metropolitalnej autorstwa PiS / spotkań wójtów, burmistrzów, prezydentów w tej sprawie odbyło jeszcze się kilkanaście/.

Apel

Warszawa 4 lutego 2017

Pani Beata Szydło
Prezes Rady Ministrów
Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP
Pan Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

My, niżej podpisani sygnatariusze poniższego apelu, zwracamy się z kategorycznym żądaniem wycofania spod obrad Sejmu projektu ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy.

Rozpoczęty proces legislacji nie tylko narusza ideę samorządności, ale także rażąco łamie postanowienia Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, która w przypadku zmian administracyjnych gmin gwarantuje mieszkańcom wyrażenie swojej woli. W tym wypadku nie została zachowana żadna forma konsultacji. Projekt ustawy jest niekonstytucyjny.

Mając powyższe na uwadze żądamy wycofania projektu ustawy spod obrad Sejmu.

Władze 40 gmin metropolii warszawskiej zawarły w 2014 roku porozumienie o współpracy metropolitarnej, które dzisiaj jest podstawą współdziałania w kluczowych kwestiach związanych z rozwojem gospodarczym i społecznym naszych lokalnych wspólnot. Podjęliśmy wspólnie decyzję co do formy współpracy szanując swoją niezależność i równość. Owocem tej współpracy jest wspólna strategia dla obszaru całej metropolii i wspólny plan działania, który wchodzi właśnie w fazę realizacji. Ignorowanie tego faktu jest przejawem braku szacunku dla przepisów ustrojowych kształtujących podstawy samorządności, ale przede wszystkim mieszkańców naszych miast i gmin!

Szanowna Pani Premier,

Szanowni Panowie Marszałkowie,

walcząc o samorządność, uszanowanie dorobku i zachowanie tożsamości naszych gmin, wnosimy jak na wstępie.

Referendum -uchwała

- 7.02 Rada Miasta Podkowa Leśna podjęła uchwałę **w sprawie przeprowadzenia referendum gminnego. Referendum zaplanowano na niedzielę 2 kwietnia 2017 r.**

„Na podstawie art. 2 ust.1 pkt. 3, art. 4, art. 9 ust. 1 oraz art.10 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 400) uchwala się, co następuje:

1. *Postanawia się o przeprowadzeniu referendum gminnego dotyczącego włączenia miasta Podkowa Leśna do miasta stołecznego Warszawy, w związku z poselskim projektem ustawy o zmianie ustroju miasta stołecznego Warszawy, druk nr 1259, który wpłynął do Sejmu Rzeczpospolitej Polskiej 30 stycznia 2017 r., a który 1 lutego 2017 r został skierowany do I czytania na posiedzeniu Sejmu*

2. *1. Ustala się następującą treść pytania referendum:*

„Czy jest Pan/Pani za dołączeniem Miasta Ogrodu Podkowa Leśna do miasta stołecznego Warszawy?”

Pod pytaniem umieszczone będą dwa warianty odpowiedzi: „TAK”, „NIE”.”

- Rada Miasta zajęła tez stanowisko w sprawie projektu ustawy.

9.02 Uchwała została uchylona przez Wojewodę Mazowieckiego.

Uchylenie uchwały przez wojewodę

Warszawa, 9 marca 2017 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

LEX-I.4131.46.2017

URZĄD MIASTA
Podkowa Leśna
Wpłynęło dnia: 09 MAR. 2017
L. dz. .....
Załączników .....

Rada Miasta Podkowa Leśna
ul. Akacjowa 39/41
05-807 Podkowa Leśna

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579)

s t w i e r d z a m n i e w a ż n o ś ć

uchwały Rady Miasta Podkowa Leśna z dnia 7 lutego 2017 r. Nr 205/XXXIV/2017 *w sprawie przeprowadzenia referendum gminnego.*

Uzasadnienie

Rada Miasta Podkowa Leśna w dniu 7 lutego 2017 r. podjęła uchwałę Nr 205/XXXIV/2017 *w sprawie przeprowadzenia referendum gminnego.*

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 13 lutego 2017 r.

W § 1 uchwały postanowiono o przeprowadzeniu referendum gminnego dotyczącego włączenia miasta Podkowa Leśna do miasta stołecznego Warszawy, przy czym z uzasadnienia do uchwały wynika, że odnosi się ona do projektu ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, druk nr 1259, przygotowanego przez grupę posłów, który wpłynął do Sejmu Rzeczpospolitej Polskiej w dniu 30 stycznia 2017 r. i konieczności udziału mieszkańców „w procesie decyzyjnym, którego efektem będzie powstanie jednostki metropolitalnej".

W § 2 ust. 1 uchwały wskazano treść pytania referendum o brzmieniu: „Czy jest Pan/Pani za dołączeniem Miasta Podkowa Leśna do Miasta Stołecznego Warszawy?", z umieszczeniem pod pytaniem dwóch wariantów odpowiedzi: „Tak", „Nie". Termin referendum wyznaczono na dzień 2 kwietnia 2017 r. (§ 3 przedmiotowej uchwały). W załącznikach do uchwały przewidziano: Kalendarz czynności związanych z przeprowadzeniem referendum gminnego (Zał. Nr 1), Kartę do głosowania (Zał. Nr 2), Nakładkę na kartę do głosowania (Zał. Nr 3).

Projekt uchwały został poddany pod głosowanie na sesji Rady Miasta Podkowa Leśna w dniu 7 lutego 2017 r.

W podstawie prawnej uchwały powołano art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4, art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 400, zwanej dalej u.r.l.). Z powołanego przepisu art. 2 ust. 1 pkt 3 u.r.l. wynika, że w referendum lokalnym mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę w innych - niż sprawy odwołania organu stanowiącego tej jednostki, a także sprawy co do sposobu rozstrzygania sprawy dotyczącej tej wspólnoty, mieszczącej się w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki - istotnych sprawach, dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę. Zgodnie z przepisem art. 4 u.r.l. referendum przeprowadza się z inicjatywy organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego lub na wniosek co najmniej: 10 % uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy albo powiatu; 5 % uprawnionych do głosowania mieszkańców województwa.

Rada Miasta Podkowa Leśna na podstawie powyższego przepisu art. 4 u.r.l. wywiodła swą kompetencję do zainicjowania uchwały w sprawie referendum gminnego. Skutkiem tego było zastosowanie dalszych przepisów u.r.l., tj. art. 9 ust. 1 oraz 10 ust. 1 dotyczących referendum przeprowadzanego z inicjatywy organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego uregulowanego w Rozdziale 2 ustawy o referendum lokalnym.

Przedmiotem uchwały o referendum gminnym, jak wynika z § 1 uchwały jest włączenie miasta Podkowa Leśna do miasta stołecznego Warszawy. To „włączenie" ma odbywać się w związku z poselskim projektem ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, druk nr 1259. Projekt przewiduje stworzenie jednostki samorządu terytorialnego nowego rodzaju – metropolitalną jednostkę samorządu terytorialnego o nazwie miasto stołeczne Warszawa. Jednostka ta obejmować będzie 33 gminy: gminę Warszawa oraz pozostałe 32 gminy wprost wymienione w projekcie ustawy. Projekt nie wymienia gminy Podkowa Leśna.

Obecne m.st. Warszawa – gmina o statusie miasta na prawach powiatu będzie nadal gminą, tj. gminą Warszawa o statusie miasta. Nie wprowadzono zmian granic gminy Warszawa, zgodnie bowiem z art. 96 projektu ustawy „Obszar gminy Warszawa, w dniu wejścia w życie ustawy, obejmuje obszar miasta stołecznego Warszawy, ustalony ustawą z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy". Skutkiem zmiany, gminy wskazane w projekcie ustawy, które łącznie z gminą Warszawa mają tworzyć nową metropolitalną jednostkę samorządu terytorialnego pozostaną gminami w niezmienionych granicach. Zmianie ulegnie zakres zadań wykonywanych przez obecne m.st. Warszawa. Podkreślić należy, że projekt ustawy, do której odnosić ma się referendum gminne, nie wprowadza żadnych zmian w zakresie granic aktualnej gminy m.st. Warszawy czy też gmin w jej sąsiedztwie, jak Podkowa Leśna. Stąd postawione w § 2 uchwały pytanie referendalne o włączenie miasta Podkowa Leśna do miasta stołecznego Warszawy nie odnosi się do projektu ustawy, a zatem pozostaje poza zakresem tego projektu. Zaznaczyć należy, że w każdym przypadku zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym zmiana granic gminy następuje jedynie w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, a projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy nie wprowadza zmian w tym zakresie.

Niespójność przedmiotu referendum, wynikająca z dwóch pierwszych postanowień i uzasadnienia przedmiotowej uchwały ma tę konsekwencję, że w przypadku oddania w referendum zakończonym wynikiem rozstrzygającym większości głosów ważnych za wariantem „tak", trudno jest jednoznacznie określić jakie działania i wobec jakich organów winna podjąć Rada Miasta Podkowa Leśna (art. 65 u.r.l.) lub też jakie ma ona zamiar podjąć. W szczególności z uwagi na treść pytania referendalnego nie sposób przesądzić czy zamiarem

Uchylenie uchwały cd.

Rady Miasta Podkowa Leśna będzie złożenie do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody wniosku o zmianę granic w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, o czym mowa w art. 4b ust. 3 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.– zwanej dalej „u.s.g") tj. jedynej procedurze zmiany granic gminy przewidzianej w przepisach prawa z inicjatywy rady gminy. Uchwała powinna jednoznacznie wskazywać w jakiej istotnej dla obywateli sprawie odbędzie się głosowanie, tak aby głos oddany przez mieszkańców odpowiadał ich rzeczywistej woli w danym temacie. Uchwała w sprawie przeprowadzenia referendum gminnego, w tym sformułowane w niej pytanie referendalne, winno być jasne, precyzyjne i nie budzące jakichkolwiek wątpliwości.

Sprzeczność wewnętrzna uchwały jest tym bardziej widoczna, gdy uwzględni się stanowisko wskazane w uzasadnieniu uchwały. Wskazano tam m.in., że: *„Zaproponowana ustawa odbiera kompetencje gminom w zakresie m.in. władztwa planistycznego, transportu publicznego czy polityki społeczno-gospodarczej. (...) Projekt tej ustawy niszczy przede wszystkim założenia reformy samorządowej (...) dorobek 27 lat pracy samorządów oraz ich samostanowienia. Oddala mieszkańca od procesu decyzyjnego, (...) Mając na uwadze konstytucyjne zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego, a w szczególności jego samodzielność w stanowieniu o kierunkach prowadzonej polityki, wykonywanych zadaniach oraz możliwości decydowania o przynależności do pewnych struktur organizacyjnych, konieczny jest udział mieszkańców w procesie decyzyjnym, którego efektem będzie powstanie jednostki metropolitalnej"*.

Skoro postanawia się o przeprowadzeniu referendum gminnego dotyczącego włączenia miasta Podkowa Leśna, w sytuacji gdy zgodnie z projektem ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy gmina Podkowa Leśna nie jest objęta projektem ustawy, jednocześnie kwestionując zasadność ustawy, a tym samym objęcia gminy materią ustawową, to nie jest wiadome, co stanowi przedmiot uchwały.

Jeżeli przyjąć, że intencją Rady Miasta Podkowa Leśna jest przeprowadzenie referendum odnośnie zmiany granic to uchwała ta jest niezgodna z prawem. A mianowicie, uchwała jest niezgodna z przepisem art. 4c ust. 1 i 2 u.s.g., a ponadto z art. 4 i 9 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 u.r.l. Przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie zmiany granic gminy, a tak należy traktować jej „włączenie" do miasta stołecznego Warszawy, może nastąpić jedynie na wniosek mieszkańców gminy i jednocześnie nie może nastąpić z inicjatywy rady gminy. Sama instytucja referendum lokalnego w sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia granic gminy została wprowadzona do u.s.g. z dniem 14 lipca 2011 r. ustawą z dnia 26 maja 2011 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 134, poz. 777). Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami w sprawie ustalenia granic gminy może być przeprowadzone referendum lokalne z inicjatywy mieszkańców (art. 4c ust. 1 u.s.g.), a z inicjatywą jego przeprowadzenia wystąpić może jedynie grupa co najmniej 15 obywateli, o której mowa w art. 11 ust. 1a u.r.l. (art. 4c ust. 2 u.s.g.). Nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym w powyższym zakresie dokonano w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 lutego 2003 r., w sprawie o sygn. akt K 30/02. Trybunał Konstytucyjny w powołanym orzeczeniu wskazał, że w szczególności w przypadku zmiany granic gminy przez centralne organy władz publicznych, mieszkańcy mają prawo wyrażenia swego stanowiska w drodze referendum konsultacyjnego, a więc nierozstrzygającego ostatecznie kwestii zmiany granic gminy. Organ samorządowy na skutek referendum jest związany jedynie co do opinii w sprawie zmian granic gminy, ale samo referendum nie rozstrzyga sprawy ostatecznie. Kompetencja w tym zakresie nie leży w gestii rady gminy ale Rady Ministrów, która nie jest związania wynikiem referendum.

W odniesieniu do kwestii inicjowania referendum przez organy jednostek samorządu terytorialnego Trybunał stwierdził, że sięganie przez organy wspólnoty do formy referendum i scedowanie w jego wyniku decyzji bezpośrednio na mieszkańców winno mieć nieodwracalny skutek, a przez to w pełni wiążący charakter. A zatem, inicjowanie referendum przez organ wspólnoty powinno mieć miejsce jedynie w przypadkach referendów innych niż opiniodawczych i konsultacyjnych, gdyż w takich przypadkach wyniki referendów nie są dla tego organu ostateczne.

W takim też duchu należy odczytywać treść art. 4c ust. 1 u.s.g. o możliwości przeprowadzenia referendum w sprawie zmiany granic gminy jedynie z inicjatywy mieszkańców. Przy uwzględnieniu generalnej zasady wynikającej z ustawy o referendum lokalnym umożliwiającej inicjowanie referendum zarówno przez radę gminy, jak i przez jej mieszkańców, art. 4c ust. 1 u.s.g. wprowadza ograniczenie, jedynie do działania na wniosek mieszkańców, a w myśl art. 4c ust. 2 u.s.g. spośród różnych podmiotów inicjujących referendum jako mieszkańcy gminy, uprawnienie to w przypadku zmiany granic gminy zostało ograniczone do grupy 15 obywateli, o której mowa w art. 11 ust. 1a u.r.l. A zatem przepis art. 4c u.s.g. stanowi lex specialis w stosunku do przepisów u.r.l. Takie stanowisko znajduje odzwierciedlenie także w doktrynie prawniczej, gdzie wskazuje się, że przepis art. 4c u.s.g. ma charakter szczególny, gdyż reguluje jedyny typ referendum, który został unormowany poza u.r.l.[1]

Dlatego też referendum w sprawie zmiany granic gminy nie może być przeprowadzone z pominięciem procedury wynikającej z art. 4c u.s.g. Inicjatywa przeprowadzenia referendum w sprawie zmiany granic gminy nie przysługuje radzie gminy, ani nawet żadnym innym podmiotom uprawnionym z mocy art. 11 ust. 1 u.r.l. do inicjowania referendum gminnego jako mieszkańcom gminy. Przysługuje wyłącznie grupie określonej w art. 4c ust. 2 u.s.g.[2]

Wszystkie zasady odnoszące się do referendum lokalnego w sprawie zmiany granic gminy określone w art. 4c u.s.g., w tym powyższe zasady jego inicjowania wyłącznie przez mieszkańców mają zastosowanie niezależnie od tego czy referendum to zastąpi konsultacje społeczne już w trakcie procedury podjętej przez Radę Ministrów czy też wszczętej na wniosek samej zainteresowanej rady gminy, ale także w sytuacji, gdy ma się dopiero stać przyczynkiem do złożenia stosownego wniosku przez radę gminy (z uwagi na treść art. 65 u.r.l.).

Podsumowując należy stwierdzić, że procedura zainicjowania referendum przez mieszkańców gminy w sprawie zmiany jej granic, określona w art. 4c u.s.g., wyłącza stosowanie art. 4 i 9 ust. 1 u.r.l., na które powołuje się Rada Miasta Podkowa Leśna w swej uchwale. Rada podejmując przedmiotową uchwałę działała niezgodnie z art. 4c ust. 1 i 2 u.s.g., którego w efekcie nie wskazała w podstawie uchwały. Jednocześnie także przekroczyła swoje kompetencje, czym naruszyła art. 7 Konstytucji RP i wynikającą z niej zasadę działania na podstawie i w granicach prawa.

Przepis art. 4c u.s.g. w ust. 5 wymaga, aby pytanie referendum dotyczące włączenia miasta Podkowa Leśna do miasta stołecznego Warszawy szczegółowo określiło proponowane zmiany w podziale terytorialnym państwa. Oznacza to, że pytanie zawarte w § 2 uchwały

[1] Zob. R. Marchaj, - komentarz do art. 4c ustawy o samorządzie gminnym (w:) B. Dolnicki (red.), M. Augustyniak, R. Cybulska, J. Glumińska-Pawlic, J. Jagoda, R. Marchaj, C. Martysz, A. Matan, T. Moll, A. Wierzbica, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Wolters Kluwer 2016, wyd. I.

[2] Zob. B. Dolnicki (red.), M. Augustyniak, R. Cybulska, J. Glumińska-Pawlic, J. Jagoda, R. Marchaj, C. Martysz, A. Matan, T. Moll, A. Wierzbica, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Wolters Kluwer 2016, wyd. I; G. Jyż, Z. Pławecki, A. Szewc, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Lex 2012, wyd. IV.

Uchylenie uchwały cd.

o treści: „Czy jest Pan/Pani za dołączeniem Miasta Podkowa Leśna do Miasta Stołecznego Warszawy?" nie spełnia wymienionego wymogu z uwagi na zbyt wysoki poziom ogólności. Nie wynika bowiem z uzasadnienia do uchwały, że jej celem jest zainicjowanie procesu dołączenia Miasta Podkowa Leśna do Miasta stołecznego Warszawy, ponieważ utworzenie instytucji jest kwestionowane. Jeśli pytanie referendalne odnosić się miało do nieco innej kwestii niż wprost w niej wyrażona, to także jego treść nie może być zaakceptowana z uwagi na nieprecyzyjność i możliwość wprowadzenia głosującego w błąd. Jak wskazał NSA w wyroku z dnia 21 czerwca 2016 r., II OSK 1236/16, LEX nr 2097518: *„warunkiem legalnego przeprowadzenia referendum jest prawidłowo sformułowana treść pytania poddanego pod głosowanie, z którego w sposób jednoznaczny musi wynikać w jakiej sprawie mają zdecydować mieszkańcy. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego zwraca się uwagę, że pytanie referendalne musi zawierać pełne i rzetelne informacje w sprawie (por. wyrok NSA z dnia 14 stycznia 2014 r., sygn. akt II OSK 2988/13, (w:) Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych) oraz nie może prowadzić do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem"*[3]. Doprecyzowano dalej także w orzecznictwie, że *„aby pytania referendalne oraz związane z nimi odpowiedzi nie doprowadziły do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem, muszą być tak zbudowane, by przez sformułowania niejasne i niepełne nie wprowadzały w błąd uczestnika referendum i nie utrudniały mu udzielenia jednoznacznej odpowiedzi. (...) Treść pytania referendalnego nie może być bowiem uzupełniana domniemaniami, które miałyby odzwierciedlać właściwy sens postawionego pytania i jednocześnie ukazywać, niewyrażoną wprost w pytaniu, myśl inicjatora referendum"*[4]. W ocenie organu nadzoru taka właśnie sytuacja zachodzi w przedmiotowej sprawie.

W przypadku poczynienia założenia, że intencją Rady Miasta Podkowa Leśna jest przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie, której dotyczy poselski projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, uchwała ta pozostaje niezgodna z przepisami u.r.l., w szczególności art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4, art. 9 ust. 1 i art. 10 u.r.l. Zgodnie powołanym w podstawie prawnej uchwały przepisem art. 2 ust. 1 pkt 3 u.r.l. w referendum lokalnym mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę w innych istotnych sprawach (poza wymienionymi w pkt 1 i 2), dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę. Przepis w tym brzmieniu obowiązuje od dnia 15 lutego 2013 r., zgodnie z nowelizacją przeprowadzoną ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o referendum lokalnym oraz ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 153). Przyczynkiem do jego wprowadzenia był wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 lutego 2003 r., K 30/02, powołany także w uzasadnieniu przedmiotowej uchwały.

Zgodnie z poglądem Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w tym wyroku art. 2 u.r.l. należy tak interpretować, iż nie wyłącza on prawa członków lokalnej wspólnoty do decydowania w drodze referendum o istotnych dla tej wspólnoty kwestiach, które wykraczają poza zadania i kompetencje lokalnych organów (jak wskazano w uzasadnieniu uchwały), jednakże czyniąc w tym zakresie zastrzeżenie. W każdym bowiem przypadku, także w przypadku gdy referendum będzie miało charakter opiniodawczy czy konsultacyjny, przedmiotem jego mogą być tylko sprawy wymagające jednoznacznego rozstrzygnięcia (z uwagi na art. 65 u.r.l.), a zatem takie, które wymagają sformalizowania i czasem uprzednich, a zawsze następczych działań jednostki samorządu terytorialnego. Innymi słowy, referendum opiniodawcze lub konsultacyjne będzie możliwe do przeprowadzenia, jeśli tylko ma ono moc współkształtowania procesów decyzyjnych, odnoszących się do wspólnoty. Jak

[3] tak też: wyrok WSA w Białymstoku z dnia 12 czerwca 2012 r., II SA/Bk 360/12, LEX nr 1253595.
[4] wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 19 lipca 2012 r., III SA/Wr 209/12, LEX nr 1252607.

wskazuje dalej Trybunał prawo do referendum *„przysługuje nie tylko w sprawach, które ustawowo są zastrzeżone dla wiążącego rozstrzygnięcia przez mieszkańców (np. samoopodatkowanie), ale i w takich, gdzie wola mieszkańców współkształtuje sposób zarządzania sprawami dotyczącymi tej wspólnoty. Wynik tego referendum z formalnoprawnego punktu widzenia nie jest wprawdzie wiążący co do sposobu załatwienia sprawy, jednak obliguje organy władz publicznych do określonego zachowania". „Oznacza to, że w zakresie zadań publicznych, zastrzeżonych ustawowo dla innych władz i organów zarówno państwowych, jak i samorządowych – mieszkańcy mają prawo wypowiadania się tylko w zakresie, w jakim postanowienia odpowiednich ustaw (uchwał) mogą stanowić materie referendum, zaś wynik takiego referendum może oddziaływać kształtująco – w istniejącym porządku konstytucyjnym – na sposób rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej także danej wspólnoty samorządowej."*

Z tej przyczyny referendum lokalne przeprowadzone w ramach procedury zmiany granic gminy, przewidzianej ustawą o samorządzie gminnym jeszcze przed jej nowelizacją w związku z wprowadzeniem art. 4c u.s.g. – zgodnie z powyższym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego – było uprawnione i miało ono pierwszeństwo przed zwykłymi konsultacjami. Pomimo bowiem tego, że referendum takie nie jest wiążące dla organów państwowych przy ustalaniu granic gminy, to jednak wiąże ono organ jednostki samorządu terytorialnego w zakresie opinii wydawanej przez ten organ w tej procedurze. W przedmiotowym zaś przypadku uchwała dotyczyć ma referendum, które w żadnym stopniu nie przekłada się na związanie jego wynikiem Rady Miasta Podkowa Leśna.

W przypadku uchwalenia poselskiego projektu ustawy odnoszącego się do utworzenia jednostki samorządu terytorialnego nowego rodzaju, nie ma bowiem przewidzianego obowiązku zasięgania przez ustawodawcę opinii czy stanowiska tych gmin, które wchodzić będą w skład nowej jednostki. Z tej przyczyny podjęcie przez Radę Miasta Podkowa Leśna przedmiotowej uchwały niezgodne jest z art. 2 ust. 1 pkt 3 u.r.l., a w konsekwencji także z dalszymi jej przepisami wskazanymi w podstawie prawnej uchwały. Nie zostały spełnione przesłanki do przeprowadzenia referendum w sprawie, której dotyczy poselski projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, a nadto treść pytania sformułowana została w sposób mogący budzić wątpliwości w zakresie podmiotu (metropolia, czy miasto), do którego ma ewentualnie zostać dołączone miasto Podkowa Leśna. W projekcie ustawy pod nazwą miasto stołeczne Warszawa – kryje się bowiem nazwa jednostki metropolitalnej, zaś obecnie obowiązujące przepisy nazwę miasto stołeczne Warszawa odnoszą do miasta na prawach powiatu, wykonującego również zadania wynikające ze stołecznego charakteru miasta.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Sipiera

Konsultacje (spotkanie) u wojewody

WOJEWODA MAZOWIECKI

BW-II .0042.2.2017.PB

Warszawa, 13 marca 2017 r.

Pan
Artur Tusiński
Burmistrz Miasta Podkowa Leśna

Szanowny Panie Burmistrzu,

serdecznie zapraszam na kolejne spotkanie dla władz jednostek samorządu terytorialnego poświęcone projektowi ustawy o ustroju m.st. Warszawy, z udziałem posła na Sejm RP pana Jacka Sasina, które odbędzie się 16 marca 2017 r. o godz. 10.00 w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie, pl. Bankowy 3/5, sala 169.

Jednocześnie uprzejmie proszę o wypełnienie, do dnia spotkania, interaktywnej ankiety, dostępnej pod poniżej podanym adresem. Dzięki Państwa odpowiedziom możliwe będzie omówienie podczas spotkania tych spraw, które w kontekście projektu ustawy metropolitalnej wydają się najistotniejsze dla mieszkańców gmin, które Państwo reprezentujecie.

Ankieta dostępna jest pod adresem: https://goo.gl/forms/gGfNj9LyGFa5fLqv1

Z poważaniem,

Uprzejmie prosimy o potwierdzenie udziału w spotkaniu.
Osobą wyznaczoną do kontaktu w sprawie jest pani Paulina Białecka, pracownik Biura Wojewody (tel.: 22 695 66 33, e-mail: pbialecka@mazowieckie.pl).

Fot. Źródło: internet

Brak konsultacji

- brak konsultacji społecznych z mieszkańcami (referenda, spotkania)
- z przedstawicielami samorządów
- brak szerokich konsultacji eksperckich
- brak konsultacji zgodnych z Europejską Kartą Samorządu terytorialnego – „*jakiekolwiek zmiany granic terytorialnych będą uprzednio konsultowane, drogą referendum, tam gdzie prawo na to pozwala”* (zmiana granic powiatu)

Zadania „mega powiatu” w zakresie

1. kształtowania ładu przestrzennego (uchwalanie studium metropolitarnego)
2. koordynowania realizacji zadań publicznych przez gminy znajdujące się w obszarze miasta stołecznego Warszawy
3. rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru miasta stołecznego Warszawy (opracowywanie, uchwalanie i realizacja strategii rozwoju)
4. zadań gmin w zakresie publicznego transportu zbiorowego zarządzania drogami publicznymi z wyjątkiem dróg gminnych, autostrad i dróg ekspresowych
5. promocji miasta stołecznego Warszawa i jego obszaru.

Oznacza to odebranie kompetencji na tej płaszczyźnie gminom i ingerowanie w jej zadania.

Zagrożenia dla mieszkańców Podkowy

- Ważna część decyzji będzie procedowana na poziomie metropolitalnym – konieczność zaopiniowania uchwał naszej rady miasta przez „dużą radę Warszawy” – paraliż decyzyjny, czas wydłużony.
- Tracimy władztwo nad kształtowaniem zagospodarowania przestrzennego i strategią rozwoju.
- Dodatkowy koszt i kłopot dla mieszkańców, związany ze zmianą dokumentów rejestrowych, bankowych, skarbowych itd., przerejestrowanie samochodów.
- Nie znamy wszystkich konsekwencji planowanych rozwiązań: prawnych, finansowych, zarządczych i innych, które będą miały wpływ na codzienne życie mieszkańców.
- Nie znamy przyszłości instytucji takich jak Urząd Skarbowy, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, sanepid, urząd pracy, sąd, szpital – część może zostać zlikwidowana.
- Decyzje o transporcie będą podejmowane poza nami – jakaś część pieniędzy z naszego budżetu będzie przeznaczona być może na transport poza naszą gminą

Co dalej z referendum - możliwości?

- Rada Miasta może podjąć uchwałę o zaskarżeniu „stwierdzenia nieważności uchwały przez wojewodę” do WSA – decyzja rady

- Rada Miasta może podjąć uchwałę, analogiczną do Legionowa (wojewoda uznał jej ważność) „Czy jest Pan/Pani za tym, żeby m. st. Warszawa jako metropolitalna jednostka samorządu terytorialnego, objęła Gminę Miejską Legionowo?”- decyzja rady

- Mieszkańcy mogą podjąć inicjatywę referendalną na ich wniosek – decyzja grupy mieszkańców

Referendum z inicjatywy mieszkańców

wyciąg z ustawy

USTAWA z dnia 15 września 2000 r. **o referendum lokalnym.**

Art. 2. 1. W referendum lokalnym, zwanym dalej „referendum”, mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę: 3) w innych istotnych sprawach, dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę.

Art. 11. 1. Z inicjatywą przeprowadzenia referendum na wniosek mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego wystąpić może:

1) **grupa co najmniej 15 obywateli,** którym przysługuje prawo wybierania do organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, a w odniesieniu do referendum gminnego – **także pięciu obywateli**, którym przysługuje prawo wybierania do rady gminy;

Referendum z inicjatywy mieszkańców cd.

Art. 12. 1. Inicjator referendum powiadamia na piśmie (…) burmistrza, o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum.

- 2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) jeżeli inicjatorem referendum jest grupa obywateli – nazwiska, imiona, adresy zamieszkania oraz numery ewidencyjne PESEL wszystkich członków grupy oraz wskazanie osoby będącej jej pełnomocnikiem;

3) określenie sprawy, w której ma zostać przeprowadzone referendum.

Art. 14. 1. **W terminie 60 dni** od dnia powiadomienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1, inicjator przeprowadzenia referendum **zbiera podpisy mieszkańców** uprawnionych do wybierania organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy chcą poprzeć inicjatywę w tej sprawie. **10% uprawnionych do głosowania w Podkowie Leśnej**

Referendum z inicjatywy mieszkańców cd.

Art. 15. 1. Inicjator referendum przekazuje w terminie określonym w art. 14 ust. 1 pisemny wniosek o przeprowadzenie referendum (..) burmistrzowi

2. Wniosek o przeprowadzenie referendum powinien zawierać pytanie lub pytania referendum albo warianty zaproponowane do wyboru

Art. 17. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum, jeżeli wniosek mieszkańców spełnia wymogi ustawy

Art. 21. Referendum przeprowadza się w dzień wolny od pracy, najpóźniej w 50 dniu:

1) od dnia opublikowania uchwały organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w tej sprawie w wojewódzkim dzienniku urzędowym;

Referendum z inicjatywy mieszkańców cd.

- **Art. 40.** 1. Koszty referendum pokrywa się z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, której dotyczy referendum. *Koszty kampanii pokrywają inicjatorzy (mieszkańcy).*

- **Art. 55.** 1. **Referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania.**

- **Art. 56.** 1. Wynik referendum jest rozstrzygający, jeżeli za jednym z rozwiązań w sprawie poddanej pod referendum oddano więcej niż połowę ważnych głosów.

Kalendarz (przykładowy)

Data wykonania czynności referendalnych	Treść czynności referendalnej
Do 12 kwietnia	- zbieranie podpisów pod wnioskiem
13 kwietnia 2017 r.	- złożenie wniosku z podpisami do BM i przekazanie do Przew. RM
13 kwietnia 2017 r.	- zwołanie sesji RM
20 kwietnia 2017 r.	- powołanie komisji do sprawdzania wniosku (sesja RM)
21 – 27 kwietnia 2017 r.	- sprawdzanie wniosku (wg. ustawy ma ja 30 dni od złożenia wniosku do podjęcia uchwały)
27 kwietnia 2017 r.	- zwołanie sesji RM (jak nie ma braków we wniosku)
4 maja 2017 r.	- podjęcie uchwały wn. referendum (sesja RM)
do dnia 10 maja 2017 r.	- podanie do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia Burmistrza Miasta Podkowa Leśna oraz zamieszczenie w BIP-e informacji o numerach i granicach obwodów głosowania oraz o wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji do spraw referendum, w tym siedzibach komisji właściwych dla głosowania korespondencyjnego i lokalach dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych; - zgłaszanie do Rady Miasta Podkowa Leśna kandydatów na członków Miejskiej Komisji do spraw Referendum w Podkowie Leśnej; - zwołanie sesji RM
do dnia 17 maja 2017 r.	- powołanie przez Radę Miasta Podkowa Leśna Miejskiej Komisji do spraw Referendum w Podkowie Leśnej (sesja RM);
do dnia 2017 r.	- zgłaszanie do Miejskiej Komisji do spraw Referendum w Podkowie Leśnej kandydatów na członków obwodowych komisji do spraw referendum;
do dnia 21 maja 2017 r.	- powołanie przez Miejską Komisję do spraw Referendum w Podkowie Leśnej obwodowych komisji do spraw referendum; - sporządzenie spisów osób uprawnionych do udziału w referendum; - zgłaszanie Burmistrzowi Miasta Podkowa Leśna przez uprawnionych wyborców zamiaru głosowania korespondencyjnego, w tym przy pomocy nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a; - przekazanie przez Burmistrza Miasta Podkowa Leśna wyborcom w stałych obwodach głosowania, w formie druku bezadresowego umieszczonego w oddawczych skrzynkach pocztowych informacji o referendum;
do dnia 2017 r.	- składanie przez uprawnionych wyborców wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania;
do dnia 2017 r.	- składanie przez wyborców niepełnosprawnych uprawnionych do udziału w referendum wniosków o dopisanie ich do spisu w wybranym przez siebie obwodzie głosowania;
w dniu 2017 r. o godzinie 24.00	- zakończenie kampanii referendalnej;
w dniu 10 czerwca 2017 r.	- przekazanie przewodniczącym obwodowych komisji do spraw referendum spisów wyborców uprawnionych do udziału w referendum;
w dniu 11 czerwca 2017 r.	- głosowanie od godziny 7.00 do godziny 21.00

Podkowa jest wyjątkowa □

#NICoNASbezNAS

Dziękuję za uwagę.